

חוק מס קניה (טובין ושירותים), תשי"ב-1952

1. פירושים [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"א, תשל"ו, תשי"ן]

בחוק זה -

"המנהל" פירושו - מנהל המכס והבלו ;

"טובין" - לרבות מעלית, הסקה מרכזית וריהוט כשהם מותקנים במבנה, וכן טובין אחרים כשהם מותקנים במבנה, ששר האוצר קבע בצו, באישור מוקדם של הכנסת בדרך החלטה, שהיא טעונה מס בתור מותקנת.

"טובין טעוני מס" פירושו - טובין ששר האוצר קבע אותם כך בצו לפי סעיף 3 ;

"שירות" - שירות הניתן בידי אדם כעסק או כמשלח-יד ולרבות -

(1) הענקת רשות שימוש בנכס או העברתה, למעט החכרת מקרקעין או שכירות מקרקעין פרט לשכירות שבאה במטרה להציג דברי פרסומת או ראוה בלבד ופרט לשכירות בבית מלון, בפנסיון או בבית אירוח אחר ;

(2) העברת זכות יוצרים או מתן רשות לשימוש -

(א) בתכניות אדריכליות או הנדסיות, בשרטוטים ובמפות ;

(ב) ביצירה מוסיקלית, ספרותית, דרמתית או אמנותית או בתצלום, הכל לצרכי פרסומת או אגב מתן שירות פרסום ;

(3) העברת זכויות מדגם או מתן רשיון לשימוש בו או העברת רשיון כאמור, למעט מכירת זכות מדגם שסעיף 125 לפקודת מס הכנסה חל עליה ;

(4) שעשוע ציבורי כמשמעותו בפקודת השעשועים הציבוריים - 1935

"עוסק" פירושו - אדם העוסק במכירת טובין טעונים מס או בייצורן, אם לשם מכירתן ואם לכל צורך אחר וכן קבלן ;

"קבלן" - אדם המקבל על עצמו, בתמורה, לבצע עבודת בניה או סלילה, או אדם העוסק בביצוע עבודות כאמור לצרכי עסק ;

"נותן שירות" - אדם הנותן שירות טעון מס.

"מכירה", לענין טובין טעוני מס - לרבות העברת בעלות בכל דרך שהיא, וכן לרבות מקח-אגב-שכירות, שכירות שהיא עסקו של המשכיר או חלק מעסקו או קשורה עם עסקו, שימוש לצרכי מסחר, מסירת טובין לידי אדם שסיפק חמרים לייצורם, ומסירת טובין בעמלה מאת עוסק באותם טובין וכן קבלת טובין לאחר שנעשתה בהם פעולת ייצור, וייצור טובין, אשר שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת קבע אותם בצו, בידי אדם לצורך עצמי ;

"שימוש לצרכי מסחר", לענין טובין טעוני מס - שימוש בטובין לכל צורך שהוא, לרבות צורך עצמי, בידי המחזיק באותם טובין או בדומה להם לצרכי עסק, ושימוש בידי היצרן שלהם או הסיטונאי שלהם לצרכי עסקם הקמעוני.

"העברת בעלות", לגבי טובין טעוני מס - לרבות העברת בעלות המותנית בתשלום המחיר במלואו, אך למעט העברה מכוח החוק והעברה שהוכח עליה להנחת דעתו של המנהל כי היא מתנה שניתנה בתום לב על ידי אדם שאינו עוסק בייצור הטובין הניתנים במתנה או במכירתם ;

"ייצור", לרבות כל פעולה שבמהלך הייצור ובכלל זה הרכבת חלקים וכן כל פעולת השבחה ששר האוצר קבע אותה בצו כפעולת ייצור לענין חוק זה ;

"יצרן" - מי שעסקו או חלק מעסקו ייצור ;

"קמעונאי" - מי שעסקו הוא מכירת טובין מתוצרת זולתו לצרכנים בלבד, או גם למי שאינם צרכנים ובלבד שהיקף המכירות למי שאינם צרכנים הוא בלתי ניכר או שהן נעשות באקראי בלבד ;

"סיטונאי" - מי שעסקו או חלק מעסקו מכירת טובין מתוצרת זולתו למי שאינו צרכן ;

"צרכן" - מי שרוכש טובין שלא למטרת מכירה או ייצור, למעט מי שנקבע לגביו בצו כי לא יראהו כצרכן ;

"מכירה בסיטונות" - מכירת טובין לקמעונאי, ליצרן או לקבלן, וכן מכירת טובין לצרכן בכמויות גדולות ;

"מכירה בקמעונות" - מכירת טובין בידי קמעונאי ;

"חוק מע"מ" - חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ;

"שנת מס" - תקופה של שנים עשר חדשים רצופים שתחילתה ב1 בינואר ;

"יבואן בהסדר" - מי שבידו אישור לפי סעיף 6א.

"חוק זה", לרבות התקנות שהותקנו והצווים שניתנו על פיו.

2. הטלת מס קניה [תיקון : תשי"ד, תשכ"ב, תשל"ו]

(א) מס קניה (להלן - המס) יוטל על יבואה ועל מכירתה של טובין טעונים מס, פרט לטובין שהובאו בידי עוסק רשום לגביה לפי סעיף 6 או שנמכרו לידי עוסק כזה כמלאי לצורך עסקיו וכן על מתן שירות טעון מס.

(ב) שר האוצר רשאי, בצו, להטיל את המס על החזקת מלאי של טובין טעוני מס כשהם מוחזקים בידי עוסק לצרכי עסק, פרט למלאי טובין שבידי עוסק רשום לגביה לפי סעיף 6.

3. קביעת טובין טעונות מס ושיעורי מס [תיקון : תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"ו]

(א) שר האוצר רשאי לקבוע בצו טובין טעוני מס שלא מן הסוגים המפורטים בתוספת, וכן לקבוע את שיעורי המס המוטלים עליהם באחוזים ממחירם הסיטוני או - לגבי דלק, טבק ומוצריהם - ממחירם לצרכן, או בסכום קצוב שיוטל עליהם בדרך שנקבעה בצו, או גם באחוזים וגם בסכום קצוב.

(ב) הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), התשי"ט-1949, יחולו על צווים לפי סעיף זה כאילו היו צווים לפי סעיף 1 לחוק האמור.

3א. קביעת שירותים טעונים מס ושיעורי המס [תיקון: תשכ"ב]

(א) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, באישור מוקדם של הכנסת בדרך החלטה, שירותים טעונים מס ואת שיעורי המס המוטלים עליהם, באחוזים ממחיר השירות או בסכום קצוב שיוטל עליהם בדרש תיקבע בצו, או בשתי הדרכים כאחת.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בצו, לפי סעיף קטן (א), כי יראו מתן זכות בעלות בטובין שאינם מקרקעין אגב מתן שירות טעון מס, שאותו צו חל עליו, כחלק מאותו שירות.

4. חישוב המחיר הסיטוני [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"ו, תש"ן]

(א) המחיר הסיטוני של טובין יהיה המחיר המשתלם במכירה בסיטונות בעד אותם טובין או בעד טובין מאותו סוג, לפי הענין, במועד החיוב במס לפי סעיף 5(א) או (ב), לרבות -

(1) כל מס, היטל, אגרה ותשלום חובה אחר המוטלים על המכירה, למעט מס לפי חוק זה ולפי חוק מע"מ;

(2) כל תשלום שעל פי הסכם על הקונה לשלמו, לרבות עמלה, ריבית בשל תשלום לשיעורין או תשלום נדחה, ותשלום בעד אריזה, הובלה, העברה ואחריות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם לא עברו יותר מ-60 ימים מהמועד שבו הוסכם על מכירת הטובין ועד מועד החיוב במס לפי סעיף 5(א) או (ב), יהיה המחיר הסיטוני של הטובין המחיר כאמור בסעיף קטן (א) במועד שבו הוסכם על מכירתם; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע תקופה אחרת במקום תקופת 60 הימים האמורה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א)(2), רשאי שר האוצר לקבוע בצו לגבי סוגי טובין הנמכרים בתשלומים לשיעורין או בתשלום נדחה, כי ריבית ששולמה, כולה או חלקה, לא תהא כלולה במחיר הסיטוני של הטובין.

4א. המחיר הסיטוני במקרים מיוחדים [תיקון: תשכ"ב, תשל"ו, תש"ן]

(א) הוראות סעיף זה יחולו על אף האמור בסעיף 4.

(ב) (1) במכירת טובין מסוג שאינו נמכר בישראל בסיטונות יהיה מחירם הסיטוני המחיר המשתלם בעדם ליצרן, ואולם רשאי שר האוצר לקבוע לגבי סוגי טובין כאמור שמחירם הסיטוני יהיה המחיר שניתן להשיג בעדם במכירה בקמעונות בניכוי שיעור שקבע לענין זה, ורשאי הוא לקבוע שיעורי ניכוי שונים לסוג טובין.

(2) שיעורי הניכוי הנזכרים בפסקה (1) ייקבעו על פי ההפרש המקובל לגבי אותו סוג טובין, בין מחירם במכירה בסיטונות ובין המחיר שניתן להשיג בעדם במכירה בקמעונות.

(ג) (1) במכירת טובין לסיטונאי יהיה מחירם הסיטוני המחיר המשתלם בעד הטובין במכירה בסיטונות, ואולם רשאי שר האוצר לקבוע לגבי סוגי טובין כאמור שמחירם הסיטוני יהיה המחיר שמשלם בעדם סיטונאי, בתוספת שיעור שקבע לענין זה, ורשאי הוא לקבוע שיעורי תוספת שונים לסוגי טובין.

(2) שיעורי התוספת הנזכרים בפסקה (1) ייקבעו על פי ההפרש המקובל לגבי אותו סוג טובין, בין מחירם לסיטונאי לבין מחירם לקמעונאי.

(ד) במכירת טובין בקמעונות יהיה מחירם הסיטוני המחיר המשתלם בעד הטובין במכירה בסיטונות, ואולם רשאי שר האוצר לקבוע לגבי סוגי טובין כאמור שמחירם הסיטוני יהיה המחיר שמשתלם בעדם בקמעונות בניכוי שיעור שקבע שר האוצר, ורשאי הוא לקבוע שיעורי ניכוי שונים לסוגי טובין; הוראות סעיף קטן (ב) (2) יחולו אף על שיעורי הניכוי שלפי סעיף קטן זה.

(ה) במכירת טובין שמחירם מושפע מיחסים מיוחדים בין המוכר לקונה, או שלא הוסכם על מחירם, או שהתמורה בשלהם, כולה או מקצתה, אינה בכסף, יהיה מחירם הסיטוני המחיר כאמור בסעיף 4, ובהעדר מחיר כזה - עלות הטובין בתוספת ריווח כמקובל באותו ענף.

(ו) שר האוצר רשאי לקבוע סוגי טובין שמחירם הסיטוני יהיה המחיר המשתלם בעדם ליצרן.

ב. המחיר הסיטוני ביבוא [תיקון: תש"ן, תשנ"ח]

(א) על אף האמור בסעיפים 14-4א, יהיה המחיר הסיטוני של טובין ביבוא, ערכם כאמור בסעיפים 129 עד 134א, לפי העניין לפקודת המכס בתוספת המיסים החלים על יבואם ובתוספת שיעור שקבע שר האוצר.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי שר האוצר לקבוע לגבי סוגי טובין ביבוא שמחירם הסיטוני יהיה המחיר שניתן להשיג בעדם במכירה בקמעונות, בניכוי שיעור שיקבע, ורשאי הוא לקבוע שיעורי ניכוי שונים לסוגי טובין.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו- (ב) יהיה המחיר הסיטוני של טובין המיובאים בידי יבואן בהסדר, שהוא מוכר אותם בסיטונות, המחיר כאמור בסעיפים 4א או 4 במועד שבו היה חל החיוב במס לפי הוראות סעיף 5(א) או (ב) אילו סעיפים 4א או 4 היו חלים לגבי מכירת הטובין.

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע סוגי טובין שמחירם ביבוא בידי יבואן בהסדר יהא ערכם כאמור בסעיפים 129 עד 134א, לפי העניין לפקודת המכס, בתוספת המיסים החלים על יבואם, או שיהא כאמור בסעיף קטן (ג).

ג. דיווח על המחיר הסיטוני ושומת המנהל [תיקון: תש"ן]

(א) עוסק, לרבות יבואן בהסדר, יחשב את המחיר הסיטוני על פי הוראות סעיפים 4א או 4 והתקנות שהותקנו לענין זה, וידווח על כך למנהל בדרך שנקבעה בתקנות; ואולם רשאי המנהל, אם היה לו יסוד להאמין שהמחיר שדווח לו אינו המחיר הסיטוני הנכון של הטובין, לשום, לפי מיטב שפיטתו, את המחיר הסיטוני של אותם טובין לפי הוראות הסעיפים האמורים, ולהודיע על כך לעוסק או ליבואן בהסדר.

(ב) על שומה לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיפים 5ג, 5ה עד 5ז ו-5ח(א).

ד. תחולת חוק מיסי מכס ובלו (שינוי תעריף) [תיקון: תש"ן]

על צו לפי סעיף 4(ג) וכן על צו הקובע סוגי טובין או שיעורים לפי סעיפים 4א או 4ב, יחולו הוראות חוק מיסי מכס ובלו (שינוי תעריף), התש"ט-1949, כאילו היה הצו קביעה לפי סעיף 1 לחוק האמור.

ה. מיסים [תיקון: תש"ן]

לענין סעיפים 4 עד 14, לא יכלול המחיר הסיטוני מס לפי חוק זה ולפי חוק מע"מ.

14. מחיר שירות [תיקון: תשל"ו, תש"ן]

(א) מחירו של שירות הוא המחיר שהוסכם עליו בין הצדדים לרבות כל מס, היטל, אגרה ותשלום חובה אחר המוטלים על השירות שלא לפי חוק זה או לפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, לרבות עמלה, ריבית בשל תשלום לשיעורין וכל הוצאה אחרת בביצוע השירות שעל מקבל השירות להחזירה לנותן השירות, ואם ניתן צו על פי סעיף 3א (ב) - גם מחיר הטובין שניתנו אגב מתן השירות.

(ב) הושפע מחירו של שירות מיחסים מיוחדים בין הצדדים, או שלא הוסכם על מחירו או שהתמורה כולה או מקצתה אינה בכסף - יהיה מחיר השירות המחיר המשתלם בעדו כרגיל ביום החיוב במס, ובהעדר מחיר כזה - עלות השירות בתוספת הריווח המקובל באותו ענף.

5. מועד החיוב במס [תיקון: תשי"ד, תשכ"ב, תשל"א, תשל"ו]

(א) במכר טובין שאין סעיף קטן (ב) חל עליהם, חל החיוב במס עם מסירתם לקונה, או בהתחלת השימוש בהם לצרכי מסחר או בשעת העמדתם לשימוש כאמור - לפי הענין; נמסרו הטובין חלקים חלקים, חל החיוב על כל חלק שנמסר; לענין זה, "מסירה" - כמשמעותה בסעיף 8 לחוק המכר, תשכ"ח-1968

(ב) במכר מעלית, הסקה מרכזית, ריהוט או טובין אחרים ששר האוצר קבע אותם בצו על פי הגדרת טובין שבסעיף 1, כשהם מותקנים במבנה, חל החיוב במס עם גמר התקנתם או במועד אחר שקבע שר האוצר.

(ג) בשירות חל החיוב במס עם נתינתו; ניתן השירות חלקים חלקים, חל החיוב על כל חלק שניתן, ובשירות שנתנתו מתמשכת ושלא ניתן להפריד בין חלקיו - עם גמר נתינתו.

(ד) ביבוא טובין חל החיוב במס בשעת פדייתם מפיקוח רשות המכס.

5א. דו"ח תקופתי [תיקון: תשל"ו]

(א) עוסק או נותן שירות יגיש למנהל דו"ח לכל תקופה שקבע שר האוצר כתקופת דיווח (להלן - דו"ח תקופתי); קביעה כאמור יכול שתיעשה דרך כלל או לסוגים של עוסקים או נותני שירות.

(ב) בדו"ח תקופתי ייכללו כל המכירות והשירותים שמועד החיוב במס עליהם חל בתקופת הדו"ח, סך כל מחירם לצרכי חישוב המס וכל פרט אחר שקבע שר האוצר.

(ג) דו"ח תקופתי יוגש תוך 15 יום לאחר תקופת הדו"ח שבו, אף אם לא היו באותה תקופה מכירות או שירותים המחייבים בתשלום מס.

(ד) המנהל רשאי לדחות את מועדי הגשתם של דו"חות דרך כלל או במיוחד או לסוגים, ובלבד שדחייה לאדם פלוני תיעשה רק מטעמים מיוחדים שיירשמו.

5ב. קביעת מס [תיקון: תשל"ו]

א) לא הגיש עוסק או נותן שירות דו"ח תקופתי, ייקבע המס שעליו לשלם בהתחשב בהיקף עסקיו, ובאין נתונים - לפי המשוער (להלן - קביעת מס).

ב) על קביעת מס אין להשיג או לערער, והיא תתבטל מאליה אם יוגש הדו"ח התקופתי; אולם לגבי מי שטוען כי אינו בגדר החייבים במס, יראו את הקביעה, לענין השגה וערעור, כשומה.

ג. שומה לפי מיטב השפיטה [תיקון: תשל"ו]

א) הגיש עוסק או נותן שירות דו"ח תקופתי, ולדעת המנהל הדו"ח איננו מלא או איננו נכון, רשאי המנהל לשום לפי מיטב שפיטתו את המס המגיע.

ב) השומה תהיה בתוך חמש שנים לאחר הגשת הדו"ח, ואם הורשע החייב במס, או כופרה עבירתו, בשל מסירת ידיעות כוזבות בדו"ח האמור או בשל מעשה אחר שיש בו כוונה להתחמק מתשלום מס המגיע לתקופת הדו"ח האמור - תוך עשר שנים לאחר הגשת הדו"ח.

ג) הודעת השומה תפרט את נימוקי השומה.

ד. קביעה ושומה למספר תקופות [תיקון: תשל"ו]

קביעת מס או שומה ניתן לעשות גם לכמה תקופות דו"ח, אף אם אינן רצופות.

ה. תיקון שומה וקביעת מס [תיקון: תשל"ו]

א) נוכח המנהל שקביעת מס או שומה אינן נכונות, רשאי הוא, ביזמתו או לבקשת הנישום, לתקן תוך חמש שנים מיום שנעשו.

ב) לא תתוקן קביעה או שומה כאמור בסעיף קטן (א) אם חלפו שבע שנים מהגשת הדו"ח, אלא אם הורשע החייב במס או עבירתו כופרה בשל מעשה שיש בו כוונה להתחמק מתשלום המס המגיע לתקופת הדו"ח האמור.

ג) דין קביעה מתוקנת כדין קביעת מס, ודין תיקון שומה, לענין השגה וערעור, כדין שומה.

ו. המצאת הודעה [תיקון: תשל"ו]

הודעה על קביעת מס, על שומה או על תיקון תומצא לחייב במס, ביד או בדואר רשום.

ז. שמירת אחריות [תיקון: תשל"ו]

קביעת המס או השומה אינן גורעות מחובותיו של החייב במס או מאחריותו הפלילית.

ח. השגה וערעור [תיקון: תשל"ו]

(א) החולק על שומה רשאי להשיג עליה לפני המנהל, ולערער על החלטת המנהל בהשגה, ולענין זה יחולו סעיפים 82 עד 85 ו-91 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, כאילו היו שומה או החלטה על פי החוק האמור.

(ב) חולק אדם על החיוב במס ביבוא הטובין, יחולו הוראות סעיף 154 (א) ו-(ב) לפקודת המכס, בשינויים המחוייבים.

6. עוסקים רשומים [תיקון : תשל"ו]

(א) המנהל רשאי לרשום עוסק לפי בקשתו כעוסק רשום לגבי תשלום המס. הרישום יכול להיות כללי או לסוגי טובין מסויימים או לתקופה מסויימת ובכל תנאי הנראה למנהל, הכל בכפוף לתקנות לפי סעיף קטן (ב).

(ב) שר האוצר יקבע, בתקנות, את הכללים לרישום עוסקים מורשים ולביטול רישום זה, את החובות החלות עליהם לענין חוק זה, וכן את הסידורים המיוחדים בדבר מועדי תשלום המס והאגרות שעליהם לשלם וכן הבטחונות והערבויות שעליהם ליתן.

א. אישור יבואן בהסדר [תיקון : תש"ן]

(א) לפי בקשת יבואן שהוכיח להנחת דעת המנהל שנתקיימו בו התנאים הבאים, יאשר המנהל כי הוא יבואן בהסדר ; ואלה התנאים :

(1) הוא עוסק כמשמעותו בחוק מע"מ, מגיש במועד דו"חות מלאים ונכונים ומנהל רישומים, מסמכים ופנקסים, הכל לפי הוראות חוק זה ולפי חוק מע"מ ;

(2) בשנת המס שקדמה לשנה שבה הגיש את הבקשה לאישורו כיבואן בהסדר ייבא טובין שערכם פו"ב הוא לפחות 500,000 דולר של ארצות הברית או סכום אחר שקבע שר האוצר ; המנהל רשאי לקבוע כללים לחישוב מחיר הטובין הנקוב במטבע חוץ ;

(3) בחמש השנים שקדמו למועד שבו הגיש את הבקשה לאישורו כיבואן בהסדר, לא הורשע בעבירת מס ולא הוטל עליו כופר כסף או קנס מינהלי על עבירה כאמור ; לענין זה, "עבירת מס" - עבירה לפי החיקוקים החלים על מס עקיף כהגדרתו בחוק מיסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר), התשכ"ח-1968, עבירה לפי חוק מע"מ או עבירה לפי פקודת מס הכנסה ; ואולם רשאי המנהל, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לא לראות בעבירה שהוטל עליה קנס מינהלי, עבירת מס.

(ב) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע תנאים נוספים לאישור יבואן בהסדר.

ב. ביטול אישור של יבואן בהסדר [תיקון : תש"ן]

(א) המנהל יבטל את האישור של יבואן בהסדר אם נתקיים אחד מאלה :

(1) הוא הורשע בעבירת מס כמשמעותה בסעיף 6א(א)(3) או הוטל עליו כופר כסף או קנס מינהלי על עבירה כאמור ;

(2) נקבע בהחלטה סופית ששומה שהוצאה לו לפי סעיף 4ג הוצאה כדין ; לענין זה, "החלטה סופית" - שומה שלא הוגשו עליה השגה או ערעור או שהשגה או ערעור שהוגשו עליה נדחו.

(ב) ביטול אישור לפי סעיף קטן (א) יהיה לחמש שנים מיום ההרשעה או הטלת כופר הכסף או הקנס המינהלי או ההחלטה הסופית, לפי הענין.

(ג) יבואן שקיבל אישור כיבואן בהסדר רשאי לבקש ביטול האישור ובלבד שחלפה לפחות שנה מהיום שבו קיבל את האישור.

(ד) יבואן שאישורו בוטל כאמור בסעיף קטן (ג) לא יהא זכאי לקבל אישור להיות יבואן בהסדר אלא לאחר שחלפה לפחות שנה מיום שבוטל האישור הקודם.

6.ג. דין יבואן בהסדר שהוא תאגיד [תיקון : תש"ן]

תאגיד שקיבל אישור כיבואן בהסדר ואישורו בוטל לפי סעיף 6ב(א), לא יאשר המנהל בקשת אישור יבואן בהסדר שהגיש תאגיד אחר שבו חברים אותם חברי התאגיד שאישורו בוטל או חלק מאותם חברים, אם הבקשה הוגשה תוך חמש שנים מיום שבוטל האישור.

7. לא יוטל מס כפל [תיקון : תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב]

(א) טובין ששולם עליהם מס בעבר לא יוטל עליהם מס שנית, אולם שר האוצר רשאי להורות, בצו, כי הוראה זו לא תחול על הפרשי מס המוטלים על טובין שייבואם או מכירתם נהנו בזמן מן הזמנים מפטור חלקי מהמס ;

(ב) בחישוב סכום המס המשתלם על מכירת טובין ועל החזקת מלאי ינוכה סכום המס ששולם בעבר על כל טובין אחרים שמהם יוצרו הטובין הנמכרים או המוחזקים כאמור, אם היה המס ששולם כאמור עולה על 20% מסכום המס המשתלם על אותה מכירה או על החזקת מלאי. שר האוצר רשאי להורות בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כי הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי טובין מסויימים או סוג מסויים של טובין ;

(ג) הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תשי"ט-1949, יחולו על צווים לפי סעיף קטן (א) כאילו היו צווים לפי סעיף 1 לחוק האמור.

8. מס על טובין שהוחזרו לישראל [תיקון : תשי"ח]

הוחזרו טובין לישראל למי שייצא אותם מישראל, לא יוטל מס על ייבואם ; אולם אם -

(1) היו טובין משמשים לאדם כמלאי לצורך עסקיו, יראום כאילו לא יוצאו, ועל אף האמור בסעיף 7 חייב ייבואם במס, בניכוי סכום המס ששולם על אותם טובין לפני ייצואם ולא הוחזר ;

(2) נעשתה באותם טובין פעולה בחוץ לארץ שכתוצאה ממנה עלה ערכם, יוטל עליהם, על אף האמור בסעיף 7, מס נוסף בסכום השווה להפרש שבין סכום המס המשתלם על אותם טובין בזמן ייבואם לבין סכום המס שהיה משתלם עליהם לולא נעשתה בהם אותה פעולה ואילו יובאו לראשונה.

9. מי חייב בתשלום המס [תיקון : תשכ"ב, תשל"א]

(א) אלה הם החייבים בתשלום המס :

(1) ביבוא - היבואן כמשמעותו של המונח "בעל לענין טובין" בפקודת המכס 2 ;

(2) בהחזקת מלאי - המחזיק במלאי ;

(3) במכירה - המוכר.

(4) במתן שירות - נותן השירות.

(ב) במכירת נכסי מדינה תחול חובת תשלום המס על הקונה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר לקבוע, בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כי חובת תשלום המס החל על סוגי טובין מסויימים תחול על הקונה ומשקבע כך יראו את הקונה כעוסק וכאילו הוא מכר את הטובין במועד שקנה אותם.

(ד) אם ניתן שירות בידי אדם אחר מאשר האדם עמו הוסכם על נתינת השירות, על פי הוראת האדם עמו הוסכם, תחול חובת התשלום על האדם שעמו הוסכם כאמור; שירות שהוטל עליו מס, לא יוטל מס על ביצוע אותו שירות בידי אדם אחר, לפי הוראת נותן השירות.

9א. חלוקת נטל המס על אנשים שונים [תיקון: תשי"ח, תשל"ו]

(א) שר האוצר רשאי להורות בצו על הטלת המס בחלקים שונים על אנשים שונים שהיתה להם יד בייבואה, בייצורה או במכירתם של טובין.

(ב) הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תשי"ט-1949, יחולו על צו לפי סעיף קטן (א) כאילו היה צו לפי סעיף 1 לחוק האמור.

9ב. תשלום מס בידי אחר [תיקון: תשי"ח, תשכ"ב]

בהסכמת המנהל ובתנאים הנראים לו, רשאי אדם לקבל על עצמו את תשלום המס, כולו או מקצתו, גם אם לא הוא שחייב בתשלום; במקרה זה דינו, מיום מתן הסכמת המנהל, כדין מי שחייב בתשלום המס.

10. מועד תשלום המס [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"ו, תשל"ז]

(א) ואלה מועדי תשלום המס:

(1) ביבוא טובין - בשעת פדייתם מפיקוח רשות המכס ;

(2) בהחזקת מלאי - 30 יום מיום תחילתו של הצו המטיל את המס על החזקת המלאי, או במועד אחר שקבע שר האוצר ;

(3) במכירה ובמתן שירות - במועד שנקבע להגשת הדו"ח התקופתי לגביה.

(ב) המס המגיע על פי קביעת מס, על פי שומה או על פי תיקון ישולם תוך חודש מיום שהומצאה לחייב במס ההודעה עליהם; הוא הדין לגבי יתרת מס כתוצאה מהחלטה בהשגה או מפסק דין.

(ג) המנהל רשאי לדחות את מועד תשלום המס או להרשות תשלום לשיעורין, ורשאי הוא להתנות את הדחייה בתנאים, לרבות במתן ערובה.

10א. קנסות וריבית [תיקון: תשי"ח, תשכ"ב, תשל"ו, תשמ"ד, תשמ"ו]

(א) לא שולם סכום מס במועד שנקבע לכך, לרבות מס המגיע על פי קביעת מס, על פי שומה או על פי תיקון, או נדחה מועד תשלומו, יחולו לגביו ההוראות שבסעיפים 97, 96, 97א, 98 (ב), 101, 100 ו-105 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975, לפי העניין ובשינויים המחויבים.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי דחיית מס על טובין שיובאו והמיועדים לייצור טובין לשם יצוא, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל כי הטובין המיוצרים אכן יוצאו.

(ג) לא הגיש אדם דו"ח תקופתי במועד שנקבע לכך, יהא חייב בקנס של 100 לירות לכל שבועיים של פיגור או חלק מהם; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להגדיל את הסכום האמור.

(ד) לענין גבייתם, דין הקנס, הריבית והפרשי הצמדה וריבית כדין המס.

11. זקיפת תשלומים לחוב קודם [תיקון: תשי"ד, תשכ"ב, תשל"ו, תשמ"ד]

על סכום ששולם בידי החייב במס על חשבון סכומים שונים שהוא חייב בהם על פי חוק זה יחולו ההוראות סעיף 103 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975, בשינויים המחויבים לפי העניין.

12. גביית המס מהקונה [תיקון: תשכ"ב, תשל"ו]

הוטל מס על טובין או על שירות או הועלה שיעור המס עליהם לאחר שהוסכם על מכירת הטובין או מתן השירות, רשאי העוסק לדרוש מהקונה או ממקבל השירות שישלם לו את סכום המס או סכום המס הנוסף שנתחייב בו העוסק, זולת אם נקבע אחרת בהסכם או בכל דין הדן בפקוח על המחירים.

13. גביית המס [תיקון: תשי"ח, תשכ"ב, תשכ"ח]

(א) המס ניתן לגביה בדרך תביעה אזרחית או לפי פקודת המסים (גביה) 3, והוראות אותה פקודה - להוציא סעיף 12 - יחולו על המס כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

(ב) בוטל.

(ג) המנהל רשאי לעכב הוצאתה של טובין מפיקוח המכס עד לסילוק המס המגיע מהחייב במס על טובין אלו או על טובין אחרים שיבואם חייב במס.

14. סיווג [תיקון: תשי"ח, תשכ"ב]

(א) טובין או שירות שאפשר לסווגם כסוג טובין או כשירות שטעונים מס וגם כסוג טובין או בשירות שאינם טעונים מס, רשאי המנהל לחייבם במס;

(ב) טובין או שירות שאפשר לסווגם לפי סוגים שונים של טובין או שירותים שטעונים מס, רשאי המנהל לחייבם מס לפי השיעור הגבוה ביותר שבין הסוגים האמורים.

(ב) טובין טעונים מס שהובאו או נמכרו כשהם מפורקים לחלקים, בין שחלקיהם הובאו או נמכרו בבת אחת ובין שהובאו או נמכרו לפרקים תוך שנה מיום היבוא או המכירה של החלק הראשון, יראום כאילו הובאו או נמכרו בשלמותם במועד שהובא או נמכר החלק האחרון מחלקיהם העיקריים.

(ג) טובין טעוני מס המוחזקים במלאי כשהם מפורקים לחלקים יראום כאילו הם מוחזקת בשלמותם.

(ד) דין מכירת חלק בלתי מסויים מטובין טעונה מס כדין מכירת טובין טעוני מס; ולענין זה, יהיה מחירו הסיטוני של החלק הבלתי מסויים חלק יחסי מן המחיר הסיטוני של הטובין כולו שהוא כיחס של חלק הטובין הבלתי מסויים אל הטובין כולו.

15. סימון [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב]

(א) (1) המנהל רשאי לקבוע לטובין טעונים מס או לחלקיהן סימני זיהוי, פרטיהם של אותם סימנים, צורתם, מועדי הסימון, דרכי הסימון, והשימוש בהם.

(2) כל קביעה של המנהל לפי פסקה (1) תובא לידיעת הנוגעים בדבר בדרך שיראה לכך המנהל, והוא רשאי לפרסם ברשומות הודעה על הטובין שנקבעו להן סימנים ועל המקום בו יוכל הנוגע בדבר לקבל אותם או את פרטיהם, ומשפרסם הודעה כאמור יראו כאילו ה באה לידיעת הנוגעים בדבר.

(3) נקבע סימון לטובין והובאה הקביעה לידיעת הנוגעים בדבר כאמור, לא יעבירנה אדם אל מחוץ למקום היצור, לא יחזיקנה כמלאי לצורך עסקו, לא ימכרנה ולא ימסרנה לאחר, אלא כשהיא מסומנת בהתאם לסימני הזיהוי ופרטיהם שנקבעו לפי סעיף זה.

(ב) לא שולם המס, כולו או מקצתו, בזמן הנועד לתשלומו, רשאי המנהל להתנות מסירת סימני זיהוי נוספים לעוסק, לפני תשלום המס המגיע, בתנאים הנראים למנהל.

(ג) לא הראה עוסק לשליחיו של המנהל, לפי דרישתם, סימן זיהוי שנמסר לו על ידי המנהל, ולא הוכיח העוסק כי השתמש בסימן זה לסימון טובין ששולם עליה המס, או לא נתן טעם להנחת דעתו של המנהל להעדרו של הסימן, רואים את הטובין שלזיהויה נועד הסימן כאילו נמכרה ביום מסירת הסימן, ובמקרה שהסימן נועד לטובין שונים, רשאי המנהל לקבוע כטובין שנמכרה כאמור אותו טובין מביניהם ששכום המס עליה הוא הגבוה יותר.

(ד) נראה למנהל כי לא תיגרם תקלה בגביית המס, רשאי הוא לפטור בני אדם מסויימים או סוג מסויים של בני אדם מחובת הסימון על פי סעיף זה.

(ה) סימן זיהוי שנקבע על ידי המנהל כאמור, דינו לענין סעיף 339 לפקודת החוק הפלילי, 1936 כדין בול המשמש לצרכי הכנסותיה של הממשלה.

(ו) לא יחזיק ולא ישתמש אדם בסימני זיהוי מלבד אלה שנמסרו לו על ידי המנהל או שנמסרו לו על ידי אדם שקיבל אותם מהמנהל לסימון סחורת המוסר.

16. חיפוש ותפיסות [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"א]

(א) מי שהוסמד לכך בכתב על ידי המנהל רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה או למנוע עבירה על הוראותיו -

(1) להיכנס לכל מקום, למעט מקום המשמש למגורים בלבד, ולערוך בו חיפוש;

(2) לתפוס כל טובין טעון מס שיש לו יסוד להניח שנעברה בה עבירה לפי חוק זה, וכן כל דבר שעשוי להקל על גילוי עבירה כזאת או לשמש הוכחה במשפט על עבירה כאמור;

(3) לבדוק את הטובין הנמצאים במקום ולעיין בפנקסים ושאר מסמכים הנוגעים להן.

(ב) נתפסו הטובין בהתאם לסעיף קטן (א) (2), רשאי המנהל להעבירה למקום שיורה, או, בהסכמת המחזיק בה, להקפיאה בידי, כנגד ערבות להנחת דעת המנהל או ללא ערבות.

(ג) הוקפאו הטובין בידי המחזיק בה, כאמור בסעיף קטן (ב), חייב הוא להמציאה לפי דרישת המנהל; לא עשה כן, או המציאה כשהיא ניזוקה, ייאשם בעבירה על חוק זה, אם לא נתן הסבר סביר שהטובין נעלמו או ניזוקה מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.

(ד) נתפס דבר לפי סעיף קטן (א) (2) ותוך שלושה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה לבית המשפט קובלנה על עבירה על חוק זה, שבגללה נתפס הדבר, יוחזר הדבר למי שנתפס ממנו.

(ה) נתפסו טובין ואין המנהל יודע את בעל הטובין או את מענו של האדם שממנו נתפסה, יפרסם המנהל הודעה על כך ברשומות, ואם לא תבע אותה אדם תוך שלושה חדשים מיום פרסום ההודעה, יחולטו הטובין.

(ו) טובין שנתפסו ונמנע האדם שממנו נתפסה לקבלה מהמנהל, לאחר שקיבל ממנו דרישה בכתב לעשות זאת, רשאי המנהל להחסיין את הטובין במחסן שקבע והוצאות ההעברה ודמי ההחסנה, כפי שקבע המנהל, ישולמו על ידי אותו אדם; עברו שלושה חדשים מהיום שבו הוחסנה הטובין כאמור והאדם שממנו נתפסה לא בא לקבלה, רשאי המנהל למכור את הטובין, והתמורה תשמש קודם כל לתשלום דמי ההחסנה והוצאות ההובלה והמכירה, והיתרה תשולם לאדם שממנו נתפסו הטובין אם נתקבלה ממנו בקשה בכתב לכך תוך שנה מיום מכירת הטובין.

(ז) דמי ההחסנה ייקבעו בהתאם לתקנה 52 לתקנות המכס.

(ח) הרואה עצמו מקופח על ידי קביעת דמי ההעברה שנקבעו על פי פסקה (ו) רשאי לערור עליה והוראות סעיף 5 יחולו כאילו היתה קביעת דמי ההעברה קביעת מחיר סיטוני.

(ט) המנהל רשאי בתנאים הנראים לו לוותר על גביית הוצאות ההעברה או דמי ההחסנה או על שניהם, כולם או מקצתם.

(י) סעיף זה לא יחול על ביצוע החוק בקשר להטלת מס על שירותים.

16א. בדיקות ותפיסות בקשר למתן שירותים [תיקון: תשכ"ב]

(א) רשאי, מי שהוסמך לכך בכתב על ידי המנהל, כדי להבטיח גביית מס על שירותים טעוני מס, לגלות עבירות על הוראות החוק בקשר להטלת מס על שירותים או למנוע את ביצוען, להיכנס, בכל עת סבירה, לכל מקום, למעט מקום המשמש למגורים בלבד, כדי לבדוק פנקסים ומסמכים אחרים ולתפוס כל דבר העשוי לשמש הוכחה במשפט על עבירה כאמור.

(ב) נתפס דבר לפי סעיף קטן (א), ותוך שלושה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה לבית משפט קובלנה על עבירה על חוק זה שבגללה נתפס הדבר, יוחזר הדבר למי שנתפס ממנו.

17. מסירת ידיעות, מסמכים ודוגמאות [תיקון: תשי"ד, תשכ"ב, תשל"ו]

(א) בוטל.

(ב) עוסק או נותן שירות יודיע למנהל במכתב רשום -

(1) על ייצור טובין טעונים מס מסוג שעדיין לא ייצר, מיד עם תחילת הייצור ועל מחירה הסיטוני של אותם טובין לפני שהתחיל במכירתה;

(2) על שינויים במחיר סיטוני של טובין טעוני-מס או מחיר שירות טעון-מס, מיד עם השינוי.

(ג) כל אדם חייב, לפי דרישתו של המנהל או של מי שהוסמך על ידיו בכתב, למסור לו או לשליחיו את הידיעות, הדוגמאות, הפנקסים ושאר מסמכים שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק זה.

(ד) המנהל רשאי לדרוש שידיעות, מסמכים או דוגמאות כאמור יימסרו לו או לשליחיו בצורה ובמועדים שיקבע.

(ה) נמסרו לפי סעיף זה מסמכים מקוריים או דוגמאות שיש להן ערך מסחרי, יוחזרו למי שמסרם, לפי בקשתו, אם לא הוגשה לבית משפט תוך שלושה חדשים ממועד מסירתם קובלנה שמסמכים או דוגמאות אלה משמשים ראיה לה.

(ו) דוגמאות שנמסרו לפי סעיף קטן (ג) או שנתפסו לפי סעיף 16 או 16א, מותר לבדקן במעבדה ולנהוג בהן בכל דרך אחרת.

(ז) מסמכים שנמסרו לפי סעיף קטן (ג) או שנתפסו לפי סעיף 16 או 16א, רשאי מי שמסר אותם או מי שנתפסו ממנו לעשות העתקים מהם.

17א. הצבת פקיד במקום עסק [תיקון: תשכ"ב]

(א) המנהל רשאי, במקרים הנראים לו, להורות על הצבת פקיד, שימונה על ידיו לצורך זה -

(1) במקום עסקו של עוסק, המייצר טובין שהמס השנתי הכולל עליהן עשוי לעלות לדעת המנהל על מיליון לירות;

(2) במקום עסקו של העוסק המבצע פעולות השבחה, ששר האוצר קבע אותן בצו כפעולות ייצור, בטובין שהמס השנתי הכולל עליהן עשוי לעלות, לדעת המנהל, על חמש מאות אלף לירות.

(ב) עוסק יספק לפקיד, כאמור בסעיף קטן (א), לביצוע תפקידיו, מקום עבודה להנחת דעתו של המנהל.

18. חקירות [תיקון: תשכ"ב, תשל"ו]

(א) מי שהוסמך לכך בכתב על ידי המנהל, רשאי לחקור כל אדם שיש לו, לפי הנחת החוקר, ידיעה על עבירה לפי חוק זה, בכל ענין הנוגע לאותה עבירה, ולדרוש שאותו אדם יבוא לפניו בכל שעה המתקבלת על הדעת לשם חקירה כאמור; נערכת החקירה בשעת כניסה או חיפוש כאמור בסעיף 16 או 16א, רשאי החוקר לחקור בכל ענין הנוגע לחוק זה גם כל אדם הנמצא במקום אולם לא יחקור החוקר מיזמתו את בן - זוגו של החייב בתשלום המס, ילדיו או הוריו.

(ב) אדם שנחקר בתוקף סעיף קטן (א) או שנדרש למסור ידיעות או להמציא מסמכים לפי סעיף 17, ישיב תשובות נכונות ומלאות וימציא מסמכים נכונים; תשובות, ידיעות ומסמכים כאלה ישמשו ראיה בכל הליך משפטי.

(ג) תשובות הנחקר לפי סעיף קטן (א) יירשמו ויחתמו כאמור בסעיף 3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 4, וסעיף 4 לפקודה האמורה יחול עליהן.

19. [תיקון : תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשל"א, תשל"ו]

בוטל.

19א. חסיון [תיקון : תשכ"ב]

על אף האמור בסעיפים 16,16א, 17 ו-18 לא יידרש אדם לגלות דברים ומסמכים שהם חסויים על פי הדין.

19ב. סודיות [תיקון : תשכ"ב, תשל"ו, תשנ"ח(2)]

(א) לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה, אלא אם -

(1) שר האוצר התיר לגלותה ;

(2) נדרש לגלותה בהליך משפטי על פי חוק זה או חוק מסים במשמעותו בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), תשכ"ז-1967.

(1א) לענין סעיף קטן (א)(1) רשאי שר האוצר לתת גם היתר לגילוי מידע לסוגיו, ובלבד שהיתר כאמור יינתן לבעלי תפקידים שצוינו בו לצורך מילוי תפקידם כדין, ומנימוקים שיירשמו.

(ב) הגיעה לאדם ידיעה על פי סעיף קטן (א), יראוהו כמי שקיבל אותה אגב ביצוע חוק זה.

(ג) גילה אדם שלא כדין ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצועו של חוק זה, דינו - מאסר שנה או קנס 20,000 לירות.

20. עובדי המס - בסמכויותיהם של שוטרים [תיקון : תשכ"ב]

מי שהוסמך על ידי המנהל, לפי הסעיפים 16,16א, 17, 17א ו-18, יהיו לו סמכויותיו של שוטר לענין מניעת עבירות על חוק זה או גילויין.

21. מסירת הודעות

הודעה, דרישה וכל מסמך אחר שיש למסרם לאדם לפי חוק זה, מותר למסרם הן באופן אישי והן באמצעות הדואר במכתב רשום, ואם נשלחו בדואר רשום לפי כתובת מקום מגוריו הרגיל או מקום מגוריו האחרון, או מקום עסקיו הרגיל או מקום עסקיו האחרון, רואים אותם כאילו נמסרו לו לפני תום ששה ימים משעה שנמסרו לדואר למשלוח.

22. ענשים [תיקון : תשי"ד, תשי"ח, תשל"א, תשל"ו]

(א) אדם שעשה אחד מאלה :

- (1) מסר, בכל ענין הנוגע לחוק זה, ידיעה כוזבת או מסמך כוזב בפרט חשוב ;
- (2) סירב או נמנע למסור ידיעה, מסמך או דוגמא שנדרש ממנו לפי חוק זה ;
- (2א) השמיד או שינה כל פנקס או מסמך אחר שנדרש למסרו על פי חוק זה ;
- (3) החזיק טובין טעונים מס שלא שולם המס המגיע עליה ואין כל סיבה מצדיקה את אי התשלום ;
- (3א) מסר טובין, שיבואה או מכירתה פטורה ממס לפי סעיף 26, לאדם אחר שלא בהתאם לתנאי הפטור ;
- (4) הפריע לאדם הפועל בשליחותו של המנהל לבצע את סמכויותיו או מנע זאת ממנו ;
- (5) עשה מעשה כדי להתחמק מתשלום מס שנתחייב בו ;
- (6) עבר על הוראה מהוראותיו של חוק זה ;
- דינו - מאסר שנתיים או קנס של 1000 לירות או פי שלושה משווייה של הטובין שבה נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר, או מאסר וקנס כאחד.
- (ב) (1) יצא אדם חייב בדין על עבירה לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות כי הטובין שבו נעברה העבירה תוחרם, כולה או מקצתה.
- (2) יצא אדם חייב בדין בעבירה לפי סעיף קטן (א)(3), רשאי המנהל לגבות ממנו את המס מועד תשלום המס במקרה זה הוא 15 יום מיום שנמסרה לאותו אדם דרישת המנהל לתשלום המס ;
- (3) דין דרישת המנהל לפי פסקה (2) כדין שומה, לכל דבר וענין.
- (ג) יצא אדם חייב בדין בעבירה לפי סעיף קטן (א), לאחר שכבר נדון בעבר על עבירה כאמור, רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לאסור על הנידון לעסוק במכירת טובין מסוג הטובין שבה נעברה העבירה, הכל למשך תקופה שיקבע בית המשפט.
- (ד) אדם הפועל בניגוד לצו שניתן על ידי בית המשפט לפי סעיף קטן (ג), דינו -
- קנס של 2000 לירות או מאסר של שלוש שנים או שני הענשים כאחד, ונוסף לכך קנס של 50 לירות או מאסר של שבעה ימים, או שני הענשים הנוספים כאחד, לכל יום שבו נמשכת העבירה לפי סעיף קטן זה.
- (ה) נעברה, במהלך עסקו של עוסק, עבירה לפי סעיף זה על ידי פקיד, פועל, שליח, סוכן או בא כוח של אותו עוסק, ייאשם בעבירה גם אותו עוסק, אם לא הוכיח שני אלה :
- (1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ;
- (2) שהוא נקט בכל האמצעים המתקבלים על הדעת להבטחת שמירתו של חוק זה.

23. אחריותם של מנהלים ופקידים [תיקון : תשכ"ב]

חברה, אגודה שיתופית וכל חבר בני-אדם אחר שעברו עבירה לפי חוק זה, יאשם בה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי אחר של אותו חבר, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק זה.

24. חובת ההוכחה [תיקון: תשי"ח, תשכ"ב, תשל"ו]

(א) הטוען ששילם את המס או שהגיש דו"ח, עליו הראיה.

(ב) נמסרו טובין טעונה מס, רואים אותה כאילו נמכרה עד שיוכח ההיפך.

(ג) אדם שייבא, מסר או החזיק טובין לצרכי מסחר - עליו הראיה כי המס עליה שולם.

24א. פטור מחתימה [תיקון: תשל"ו]

הודעה, קביעה או מסמך אחר המוצאים על פי חוק זה, כששמו או תארו של המוציא מצויינים בהם, אינם טעונים חתימת ידו.

24ב. פגם בפעולה אינו פוסלה [תיקון: תשל"ו]

כל פעולה שנעשתה לפי חוק זה, לא ייגרע תקפה מחמת פגם בצורה, טעות או השמטה שחלו בה, אם אין בהם לפגוע בעיקר או להטעות.

25. כופר כסף [תיקון: תשי"ח]

(א) עבר אדם עבירה לפי סעיף 22, או נחשד עליה, רשאי המנהל לקחת מידו כופר כסף, שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטיל על אותה עבירה, ואם עשה כן - יופסק כל הליך משפטי נגדו על אותה עבירה, ואם היה עצור עליה - ישוחרר.

(ב) המנהל רשאי להתנות לקיחת כופר כסף כאמור בסעיף קטן (א) במתן התחייבות להימנע מלעבור על הוראות חוק זה והתחייבות אישית של משלם הכופר לשלם סכום מסויים, עם ערובה או בלעדיה.

(ג) אם לאחר מתן ההתחייבות להימנע מלעבור על הוראות חוק זה יצא המתחייב חייב בדין על עבירה לפי חוק זה, תהיה ההתחייבות ניתנת לגביה הן מן המתחייב והן מן הערב.

26. פטור [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב]

שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לפטור מתשלום המס, כולו או מקצתו, ובתנאים שייקבעו על ידו -

(1) יבוא של טובין טעונים מס על ידי אדם מסויים או על ידי סוג מסויים של בני אדם;

(2) מכירה של טובין טעונים מס לאדם מסויים או לסוג מסויים של בני אדם, וכן על ידי אדם מסויים או על ידי סוג מסויים של בני אדם;

(3) מכירה של סוגי טובין טעונים מס לשם יצוא;

(4) החזקת מלאי טובין שהיה מצוי בידי אדם לצורך עסקו ביום הטלת המס לפי סעיף 2 (ב).

- (5) ייבואן של טובין שבאו בירושה לתושב ישראל מנפטר בחוץ לארץ, ובלבד שהטובין מיועדות לשימוש של אותו תושב או לשימוש בני ביתו.
- (6) שירות, הניתן לכלולים בתוספת לחוק המכס, הבלו ומס הקניה (ביטול פטור מיוחד), תשי"ז-1957, או המיועד למטרה מסויימת;
- (7) שירות הניתן תמורת מטבע-חוץ.

27. החזרת מס [תיקון: תשי"ד, תשי"ח, תשכ"ב, תשכ"ח, תשל"א]

(א) מס יוחזר למי ששילמו אם הוגשה בקשה על כך תוך שלוש שנים מיום הגביה או התשלום ואם הוכח להנחת דעתו של המנהל אחד מאלה:

(1) טובין שעליהן שולם המס לא נמכרו למעט אלה שהמס עליהן שולם בשעת ייבואן;

(2) שירותים שעליהם שולם המס לא ניתנו;

(3) בוטל.

(4) שולם מס על טובין והטובין אבדו בהיותם בחזקתו של החייב במס או בחזקתו של אדם שהטובין נמסרו לו למכירה בעמלה בטרם השתמשו בהם, או שהוחזרו לחייב במס לאחר שנמסרה למכירה בעמלה ולא נמכרו.

המנהל רשאי להורות על החזרת מס לפי סעיף קטן זה אף אם לא הוגשה אליו בקשה לכך.

(ב) שולם מס על טובין שהוכח להנחת דעתו של המנהל שניזוקה בהיותה כך תוך שנתיים מיום הגביה בחזקתו של החייב במס בטרם השתמש בה, או בחזקתו של האדם שהטובין נמסרו לו למכירה בעמלה, יוחזר למי ששילם את המס הסכום שבו עולה המס ששולם על המס שהיה מגיע אילו ניזוק הטובין במועד הנועד לתשלום המס, אם הוגשה בקשה על כך תוך שנתיים מיום הגביה ובעוד הטובין בחזקתו של החייב במס או בחזקתו של העמיל האמור, הכל לפי המקרה.

(ג) לא יוחזר המס על טובין שאבדו או ניזוקו בחזקתו של החייב במס, אלא אם נמסרה הודעה בכתב למנהל על כך תוך שני חדשים מיום האבדן או הנזק והמבקש את החזרת המס הצהיר בפני המנהל כי לא קיבל פיצויים בגין האבדן או הנזק והתחייב שאם יקבל פיצויים כאמור יחזיר למנהל את סכום המס שהוחזר לו על ידיו.

(ד) המנהל רשאי להחזיר את המס, כולו או מקצתו, ששולם על טובין או על שירות, אם נתברר אחד מאלה:

(1) הטובין שימשו לייצור טובין שאינם טעונים מס או לייצור טובין שנמכרו לאדם הזכאי לפטור ממס;

(2) הטובין הובאו לישראל לשעה, או הובאו או נקנו לשם ייצור טובין המיועדים ליצוא;

(3) הטובין הובאו לישראל והוחזרו בלי שינוי צורה, או אם שונתה צורתם, הוכח להנחת דעתו של המנהל כי לא השתמשו בה היא ניתנת לזיהוי;

(4) הטובין נמכרו או השירות ניתן למי שזכאי לפטור לפי צו על פי פסקאות (6), (3), (2) ו(7) לסעיף 26 והמוכר או נותן השירות החזירו את המס לקונה הטובין או למקבל השירות או לא כללו אותו במחיר.

27א. ייצוג חייב מס [תיקון : תשמ"ו]

(א) מי שרשאי לייצג נישום כאמור בסעיף 236 לפקודת מס הכנסה רשאי לייצג עוסק על פי חוק זה.

(ב) הוראות סעיפים 236א עד 236ט לפקודת מס הכנסה יחולו לענין ייצוג של עוסק.

28. מינוי ועדה מייעצת

שר האוצר ימנה ועדה ציבורית שתייעץ למנהל בביצוע חוק זה.

28א. הקטנת מס קצוב [תיקון : תשכ"ב]

הוכח להנחת דעתו של המנהל, כי טובין טעוני-מס בסכום קצוב ניזוקו לפני מועד תשלום המס לפי סעיף 10 (א), בשיעור העולה על 15% מערכה אלמלא הנזק, יוקטן סכום המס החל על הטובין באופן יחסי למידת הנזק שנגרם להם.

29. [תיקון : תשי"ד, תשנ"ג]

בוטל.

29א. עיגול סכומים [תיקון : תשי"ח, תשל"ו]

כל סכום הנקוב בדו"ח המוגש על פי סעיף 5א יעוגל ללירה השלמה הקרובה ביותר, וסכום של חצי לירה יעוגל כלפי מעלה.

29ב. זכות לדרוש ערובה [תיקון : תשכ"ב]

המנהל רשאי לדרוש מתן ערובות להנחת דעתו לתשלום המס ; כל עוד לא ניתנו ערובות כאמור רשאי המנהל להתנות מסירת סימני זיהוי בתנאים הנראים לו.

29ג. תחולת הוראות מפקודת המכס [תיקון : תשמ"ו, תשנ"ה]

הוראות סעיפים 39(ב), 81, 64, 63 עד 140, 122, 104, 93, 92, 89 עד 149, 145, 162, 156, 152, 150 עד 162, 170, 171, 198, 204, ו-231ג 239א ו-239ב לפקודת המכס יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, לענין המס החל על פי חוק זה.

29ד. תחולת הוראות מחוק מע"מ [תיקון : תשמ"ו, תשס"ב]

הוראות סעיפים 106א, 106, ו-112א, 105 (ג) ו-144א לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין, לענין המס על פי חוק זה.

30. החלפת הוראות [תיקון : תשי"ד]

(א) פקודת מס מותרות, תשי"ט-1949 5 - בטלה, והוראותיו של חוק זה יבואו מיום תחילת תקפו ואילך במקום הוראותיה של אותה פקודה.

(ב) צווים שניתנו ותקנות שהותקנו על פי אותה פקודה ושעמדו בתקפם ערב תחילת תקפו של חוק זה, ייראו כאילו ניתנו או הותקנו על פי חוק זה וכל צו לפי סעיף 2 לאותה פקודה שעמד בתקפו ערב תחילת תקפו של חוק זה, ייראה כאילו ניתן לפי סעיף 3 לחוק זה וכאילו עברו חדשים מיום פרסומו ברשומות מבלי שהכנסת ביטלה אותו.

(ג) מס מותרות ששולם על יבואן או על מכירתן של טובין לאחר תחילת תקפה של פקודת מס מותרות, תשי"ט-1949 6, יראוהו כמס ששולם כדין, אם היה משולם כדין אילו היה אותה שעה קיים סעיף 4 לחוק זה במקום סעיף 3 לאותה פקודה.

31. ביצוע תקנות [תיקון : תשי"ח, תשכ"ב, תשי"ן]

שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו ולקבוע בהן, בין השאר -

(1) חובת רישום של עוסקים ושל נותני שירות;

(2) חובת עוסק לתת חשבון, קבלה או תעודה כיוצא בזה, לציין בהם את פרטי הטובין שנמכרה, את המס שנגבה מהקונה ואת הסימן שנמסר ולנהל פנקסים או רישום אחר;

(2א) חובת נותן שירות לתת חשבון, קבלה, כרטיס, תעודה או מסמך אחר כיוצא באלה המעידים על נתינת שירות או על תשלום בעדו, ולציין בהם את פרטי השירות שניתן, את תמורתו, ואת סכום המס; דוכן לנהל פנקסים או רישומים אחרים.

(3) אגרות שישולמו בעד תעודות הניתנות לענין חוק זה;

(4) אגרות שישולמו בעד עבודה המצריכה שחרור פקיד מתפקידו הרגילים והפקדתו על תפקידים מיוחדים, לפי בקשת הצדדים הנוגעים בדבר;

(5) תנאים להוצאת רשיונות ע פי דין להחזיק טובין טעוני מס, או להשתמש בהם, בהבאת ראיה שהמס שולם;

(6) תנאים להענקת פטור ממס או להימנעות מגביית מס על פי תנאי הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינת חוץ או ארגון בינלאומי.

(7) אגרה שישלם יצרן או נותן שירות טעון מס בעד עבודה של פקיד שנעשתה בחצריו לפי בקשתם מחוץ לשעות שקבע המנהל כשעות עבודה רגילות;

(8) כללים לחישוב מחיר סיטוני;

(9) כללים לחישוב מחיר שירות; ובלבד שתקנות לפי פסקה (9) יותקנו באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(10) כללים לגבי יבואן בהסדר בדבר ניהול פנקסי חשבונות, רישומים וטפסים הקשורים בהסדר וכללים בענין מחיר סיטוני של יבואן בהסדר.

32. העברת סמכויות [תיקון : תשי"ח, תשכ"ב]

(א) שר האוצר רשאי להעביר למנהל את סמכויותיו לפי חוק זה או חלק מהן, פרט לסמכויותיו לפי סעיפים 2(ב), 3 ו- 7(ג), ופרט לסמכות למנות ועדות ולהתקין תקנות.

(ב) המנהל רשאי להעביר מסמכויותיו ומתפקידיו לפי חוק זה לכל אדם אחר, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים או לאזור מסויים, להוציא את הסמכויות שהועברו לפי סעיף קטן (א).

33. תחילת תוקף

תקפו של חוק זה הוא מיום י"א באלול תשי"ב (1 בספטמבר 1952).

תוספת [תיקון : תשי"ח, תשל"ו, תשנ"ט]

סעיף
(3)

(1) צרכי מאכל, למעט משקאות, מגדנות, קפה נמס ודומיהם, אגוזי מאכל, ממרחי בשר, תמציות ושמני תמציות, פירות משומרים, יבשים, מרודדים ודחוסים וכן למעט ממתקים ומרקחות מהסוגים הלא עממיים ששר האוצר קבע אותם בצו ;

(2) רפואות ותכשירים המשמשים לריפוי, למעט אלה שמטרתם העיקרית אינה ריפוי וששר האוצר בהתייעצות עם שר הבריאות קבע אותם בצו ;

(3) טובין המותאמים במיוחד לשימושם של נכים למעט רכב מנועי ;

(4) בוטל.

(5) אמבולנסים, מכונות ומכשירים לכיבוי אש, מכשירי הצלהימיים ; ציוד בטיחות ששר האוצר קבע אותם בצו ;

(6) ספרי קודש ותשמישי קדושה, למעט אלה ששר האוצר בהתייעצות עם שר הדתות קבע אותם בצו ;

(7) ספרים ועתונים ;

(8) טובין המשמשות כרגיל ללימוד, למעט אלה ששר האוצר בהתייעצות עם שר החינוך והתרבות קבע אותם בצו ;

(9) זרעים לצרכי חקלאות, מספוא, זבל ודשנים כימיים, בעלי חיים, חמרי חיטוי ומשמידי חרקים מהסוגים המשמשים בחקלאות, ספינות דיג, ציוד מיוחד המשמש למשקי חלב, עופות, צאן, דבורים ודיג ;

(10) חמרים רפואיים למשק החי, למעט אלה ששר האוצר בהתייעצות עם שר החקלאות קבע אותם בצו ;

(11) מכוונות ומכשירים וחלקיהם, מהסוגים המשמשים אך ורק בחקלאות או אך ורק בתעשייה, למעט מכוונות ומכשירים וחלקיהם מהסוגים ששר האוצר קבע אותם בצו ;

(12) מכוונות ומכשירים מיוחדים לרכבות, לתעופה, לקידוח מים ולשאיבתם ;

(13) בוטל.

(14) בוטל.

הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949, יחולו על צווים לפי תוספת זו כאילו היו צווים לפי סעיף 1 לחוק האמור.